

Fogalomtár

ENSZ fenntartható fejlődési célok | 136

Fogalomtár | 137

ENSZ fenntartható fejlődési célok



Az ikonok forrása: United Nations Information Service Vienna

Fogalomtár

Aktív öregedési index (Active Ageing Index, AAI)

Az aktív és egészséges öregedés lehetőségét jelző index, amely négy fő komponens – foglalkoztatás; társadalmi részvétel; önálló, egészségben és biztonságban töltött élet; aktív idős életre való képesség és az azt lehetővé tevő megfelelő környezet – mentén, 22 mutatón keresztül mér. Értéke 0 és 100 közé eshet, a magasabb érték az idősebb emberek lehetőségeinek jobb kihasználását jelzi.

Algoritmikus menedzsment

A munkaszervezési folyamatok, mint a feladatok elosztása, a munka irányítása, monitorozása, a teljesítmény értékelése stb. algoritmusok által történik. Ezekben a folyamatokban az algoritmusok az adatok felhasználásával és elemzésével módosítják, illetve javítják saját működésüket. Az emberi döntések és tényezők szerepe minimális vagy hiányzik.

Big data

Olyan adatforrások, amelyekről általánosságban elmondható, hogy nagy mennyiségű, sebességű és változatos adatok, amelyek költséghatékony módon, innovatív formában segítik a folyamatokba való jobb betekintést és a döntéshozatalt.

Biodinamikus gazdálkodás

A gazdálkodás ökológiai, holisztikus és etikai megközelítése, amely Rudolf Steiner munkásságán alapul, aki a tudományos gondolkodást a természet szellemének elismerésével egyesítette. A gazdálkodási egységet egyfajta élőlénynek tekinti, amelynek élővé és termékennyé kell tennie magát, minél nagyobb diverzitást elérve az élővilágban.

Bloklánc

Digitális rekordokból álló lista, amely teljesen transzparens, az összes résztvevő számára látható, és a lista elemei utólag már nem változtathatók meg. Az e-szavazási rendszerek legújabb generációja a bloklánc-technológián alapul.

Börtöntelítettség

Olyan, százalékban kifejezett mutatószám, amely azt jelzi, hogy az adott büntetés-végrehajtási intézetben mennyi fogvatartottat helyeztek el a férőhelyekhez viszonyítva. Ugyan-

akkor a börtönsűrűség mutatója az elhelyezés módjával van összefüggésben.

Dekarbonizáció

Az üvegházhatású gázkibocsátás (ÜHG) intenzitásának (egységnyi tevékenységre jutó kibocsátás) csökkentése. Amennyiben a kibocsátás kisebb mértékben növekszik, mint a gazdaság, gyenge vagy relatív dekarbonizációról beszélünk. A kibocsátás tényleges csökkentése és a gazdasági növekedés egyidejű megvalósulása az erős vagy abszolút dekarbonizáció.

DESI-mutató

A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő komplex mérőszám, amelyet az Európai Bizottság éves jelentések formájában tesz közzé. Négy fő dimenzió mentén harminchárom mutatóval vizsgálja a tagállamok digitális versenyképességét. A 0–100 skálán mért egyedi pontértékek alapján helyezhető el az adott ország teljesítménye, így hasonlítható össze más tagállamokéval.

Digitális aktivizmus

Más néven kiberaktivizmus. Az aktivizmus azon új formáját jelöli, amely során a fellépés fő színtere a digitális tér, az emberek tömeges mozgósítása az internet, egyre gyakrabban a közösségi média segítségével történik.

Digitális egyenlőtlenség

Az infokommunikáció területén jelentkező igazolható és a társadalom működését torzító különbségek és aránytalanságok. Két formája van: az elsődleges egyenlőtlenség, amely az internethez való hozzáférést takarja; és a másodlagos egyenlőtlenség, amely az internethasználat jellemzői szerinti különbségeket hangsúlyozza.

Digitális mezőgazdaság

A digitális gazdálkodás lényege az adatokból való értékteljesítés, amely túlmutat az adatok meglétén és elérhetőségén, az adatokból működő intelligenciát és jelentős hozzáadott értéket teremt. A digitális mezőgazdaság a precíziós gazdálkodást és az „okos-” gazdálkodást is magába foglalja.

Dolgok internete (Internet of Things, IoT)

Az IoT az a platform, amelyen keresztül a kommunikációra képes elektronikai okoseszközök elvégezhetik az adatcserét. A hálózatba kötött eszközök képesek az áramló adatokból hatalmas adatbázisokat létrehozni.

Döntéstámogató rendszerek

A döntéstámogató rendszer olyan interaktív, számítógép alapú rendszer, mely adatbázisok és modellek felhasználásával segíti a döntéshozókat a nem jól strukturált problémák megoldásában.

Éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia

Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodási képesség.

El Niño és La Niña jelenség

A Csendes-óceán egyenlítői térségének jellegzetes éghajlati jelenségei, amelyek a tengervíz áramlásával vannak összefüggésben. Ciklikusan jelentkeznek, és jelentős időjárási változásokat okoznak.

Előregedés teljes költsége

A nyugdíjakra, az egészségügyi ellátásra, a tartós ápolás-gondozásra, az oktatásra és a munkanélküli ellátásra fordított közkiadások alapján számított összeg.

E-szavazás

Elektronikus eszközök, alkalmazások használatával lebonyolított parlamenti, helyhatósági választás vagy népszavazás.

Európai Felsőoktatási Térség

Az 1999-es Bolognai Nyilatkozat célként határozta meg az Európai Felsőoktatási Térség (EFT) megteremtését, amelynek jelenleg negyvenkilenc ország a tagja. A tagok elköteleződnek a strukturális reformok és a közös értékek mellett. Az ezeken alapuló folyamatos reformok hozzájárulnak a különböző felsőoktatási rendszerek összehangolásához.

Ezüst gazdaság

Az ötvenéves és idősebb személyek igényeire és preferenciáira szabott termékek és szolgáltatások, amelyeket közvetlenül megvásárolnak, igénybe vesznek, valamint minden olyan gazdasági tevékenység, amit költségük generál.

Felhőalapú számítástechnika

A számítástechnika egyik ágazata (cloud computing). A szolgáltatásokat nem egy meghatározott hardvereszközön üzemeltetik, hanem a szolgáltató eszközein elosztva, annak üzemeltetési részleteit a felhasználótól elrejtve. A szolgáltatásokat a felhasználók hálózatokon keresztül érhetik el.

Fenntartható turizmus

Az olyan idegenforgalom, amely teljes mértékben figyelembe veszi a jelenlegi és jövőbeli gazdasági, társadalmi és környezeti hatásokat, valamint a turisták, az iparág, a környezet és a befogadó közösségek igényeit.

Flow

A pszichológiában használt fogalom, egy tevékenység végzése közben érzett teljes feloldódás érzése, a tökéletes élmény. A tevékenységgel párhuzamosan minden más a háttérbe szorul. A fogalom megalkotója Csíkszentmihályi Mihály magyar származású pszichológus volt.

Foglalkoztatottság

Foglalkoztatottnak számít az, aki az adott héten legalább egy óra jövedelmet biztosító munkát végzett, vagy munkájától csak átmenetileg (szabadság, betegség stb. miatt) volt távol (ILO). Mutatója a foglalkoztatási ráta, amely a foglalkoztatottnak a népességhez viszonyított aránya.

Fogvatartott

A személyi szabadságától megfosztott vagy abban korlátozott, büntetés-végrehajtási intézetben elhelyezett személy (jogerős bírósági ítélettel rendelkező elítélt, letartóztatott, kényszergyógykezelt, elzárást töltő személy).

Formális gondozás

Tartós ápolás-gondozás a rászorult otthonában (házi segítségnyújtás) hivatásos gondozó által.

Gamifikáció

Más néven játékosítás, amelynek célja, hogy érdekesebbé és eredményesebbé tegye az élet játékon kívüli területeit. Ezt a célt játékok és játékelemek bevonásával éri el.

Gazdaság nyitottsága

Annak mércéje, hogy a nem belföldi tranzakciók (import, export) mekkora részét teszik ki egy ország gazdaságának, és milyen hatással vannak annak növekedésére.

GDP (Gross Domestic Product)

A bruttó hazai termék az egy területen adott időszakban (általában egy év alatt) előállított végső felhasználásra szánt termékek és szolgáltatások összességének értéke.

GNI (Gross National Income)

A bruttó nemzeti jövedelem a GDP-ből származtatott mutató. Számítása során figyelembe veszik a külföldről kapott, és levonják a kiáramlott jövedelmeket.

Greenwashing

„Zöldre festés”; amikor egy gazdasági tevékenységet vagy pénzügyi terméket kizárólag marketingcélből fenntarthatónak, környezetbarátnak tüntetnek fel.

Gyermekgarancia

Európai uniós kezdeményezés – a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett gyermekek esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében – arra, hogy a rászoruló gyermekek hozzáférjenek a kulcsfontosságú szolgáltatásokhoz: a kisgyermekkorú neveléshez és gondozáshoz, az oktatáshoz és az iskolai tevékenységekhez, az egészségügyi ellátáshoz, az egészséges táplálkozáshoz és a megfelelő lakhatáshoz.

Hallgatási spirál elmélete

Elisabeth Noëlle-Neumann nevéhez köthető elmélet, amely szerint a média nyilvános véleményekre gyakorolt hatása-ként a közvélemény nem domináns álláspontját képviselő a társadalmi kirekesztéstől/elszigetelődéstől tartva véleményüket inkább elhallgatják, vagy a nyilvánosság előtt megváltoztatják.

Hibrid hadviselés

Különböző módszerek alkalmazása az ellenséges állam megtámadására és destabilizálására a hagyományos katonai fellépés mellett vagy helyett.

Hivatalos Fejlesztési Segítségnyújtás (ODA)

Az OECD Fejlesztési Segítségnyújtási Bizottsága által meghatározott, ún. „arany standard”. Azt méri, hogy a donor államok – főként kedvezményes kölcsönök és egyéb meghatározott támogatások révén – mennyit költenek az OECD által kijelölt fejlődő országok, területek és egyéb nemzetközi segítségnyújtással foglalkozó multilaterális intézmények támogatására.

Immateriális javak

Egy vállalkozás mérlegében megjeleníthető nem anyagi eszközök (vagyon értékű jogok az ingatlanhoz kapcsolódó vagyon értékű jogok kivételével, szellemi termékek, üzleti vagy cégérték).

Infokommunikációs technológiák (IKT)

Az infokommunikációs iparág, a számítógépek, a telekommunikációs eszközök, a digitális média és az internet egésze.

Információs aszimmetria

Az érintett felek egyike több vagy pontosabb információval rendelkezik, ami helyzeti előnyt eredményez számára.

Információs társadalom

Az információ előállításán, elosztásán, terjesztésén, használatán és kezelésén alapuló társadalom kiépülése kiterjedt gazdasági, politikai és kulturális tevékenység formájában. Sajátossága az információtechnológia központi szerepe a teremtésben, a gazdaságban és általában a társadalomban. Folyománnyá az információ értékévé, hatalmi tényezővé válik.

Informális gondozás

Tartós ápolás-gondozás a rászorult otthonában (házi segítségnyújtás) nem hivatásos gondozó (leggyakrabban házas-társ/partner, szülő, gyerek, rokon, idegen személy) által.

Intermediális

A technikai alapú információtovábbító eszközök összessége, amelybe beletartozik többek között a fénykép, a film, a videó, a számítógép és az internet.

Interoperabilitás

Különböző rendszerek és szervezetek együttműködésének képessége.

Invazív fajok

Azon tájidegen fajok, amelyek agresszíven és nagy tömegben terjednek, tűrő- és szaporodóképességük révén elfoglalják az élőhelyeket, módosítják és veszélyeztetik azok stabilitását, fennmaradását és terméshozamát, ezáltal ökológiai, gazdasági és egészségi károkat okoznak.

Jóllét

Egy társadalom szociális és gazdasági helyzetének értékelésére használt összetett fogalom. Szemben a jóléttel, amely az idők során elsősorban a jó anyagi helyzettel lett azonosítva,

a jóllét az emberek anyagi és egészségügyi helyzetét, az oktatás és a közösségi kapcsolatok minőségét stb. egyaránt fontos tényezőjeként kezeli a minőségi emberi lét fogalmának.

Kiberkultúra

A kommunikáció, a kereskedelmi kapcsolatok, a tudáskezelés és a szórakozás internetes hálózati térbe integrálódása.

Kibertámadás

Engedély nélküli behatolás vagy annak kísérlete egy számítógépes hálózatba vagy rendszerbe annak megrongálása, illetve megsemmisítése, kémkedés, az adatok és információk ellopása, valamint a megtámadott információs rendszer feletti ellenőrzés megszerzése céljából.

Kijelentkezés joga

A munkájukat digitális eszközökkel végző munkavállalók azon joga, hogy a munkaidőn kívül ne kelljen elérhetőnek maradniuk munkaadójuk számára, és emiatt ne érzék őket hátrányos következmények.

Klikativizmus

A click (kattintás) és az activism (aktivizmus) szavak összevonásából létrejött fogalom; a „laza aktivizmus” egyik típusa, amely során valamely politikai vagy társadalmi ügy támogatása relatíve kis erőbefektetéssel vagy hozzájárulással az online térben (például like, megosztás, online aláírás formájában) történik.

Közepes jövedelmi vagy fejlettségi csapda

Az a jelenség, amikor egy gyors gazdasági növekedési időszak után egy ország felzárkózása jelentősen lelassul, és nem sikerül számára a magas jövedelmű vagy fejlettségi szintű országok csoportjába való bekerülés.

Közösségi alapú gondozás

Tartós ápolás-gondozás megszervezése és nyújtása a közösség (állam, önkormányzat, egyház stb.) által például napközbeni ellátás vagy intézményi ellátás (otthonok) formájában.

Közösségi tudomány

Tudományos kutatók vagy intézetek irányítása alatt civilek közreműködésével végzett tudományos tevékenység.

Megaesemény

Meghatározott időtartamú mozgó sportesemény, amely nagyszámú látogatót vonz, nagy közvetített eléréssel

rendelkezik, megszervezése és lebonyolítása magas költségekkel jár, és jelentős hatással van az épített környezetre és a lakosságra.

Mesterséges intelligencia (MI)

A számítógépek emberhez hasonló képességei, mint például az érvelés, a tanulás, a tervezés és a kreativitás, amelyek lehetővé teszik a technika számára, hogy érzékelje, észlelje környezetét, problémákat oldjon meg, és konkrét cél elérése érdekében tervezze meg lépéseit.

Mikro-, kis- és középvállalkozások (MKKV)

A vállalkozások a foglalkoztatottaik száma, illetve az éves nettó árbevételük vagy a mérlegfőösszegük általi besorolás alapján nevezhetők mikro-, kis- vagy középvállalkozásnak. Az EU meghatározása szerint a kétszázötven főnél kevesebbet foglalkoztató és évi 50 millió eurós forgalomnál vagy 43 millió eurós mérlegfőösszegnél kisebbel rendelkező vállalkozások számítanak MKKV-nak.

Mikromobilitás

A személyek olyan eszközökkel és járművekkel történő közlekedése, melyek súlya legfeljebb 350 kg, és amelyek sebessége nem haladja meg a 45 km/h értéket. A mikromobilitás magában foglalja a kizárólag emberi hajtású járművek, például kerékpárok, korcsolyák, gördeszkák és rollerek használatát is.

Multimodális közlekedés

Személyek vagy áruk vagy mindkettő szállítása két vagy több közlekedési mód révén.

Munkanélküliség

Munkanélkülinek tekintendő az a személy, akire egyidejűleg érvényes, hogy az adott héten nem dolgozott, és nincs olyan munkája, amelytől átmenetileg távol volt, aktívan keresett munkát a megkérdezést megelőző négy hét folyamán, és két héten belül munkába tudna állni. Mutatója a munkanélküliségi ráta, amely a munkanélkülieknek a gazdaságilag aktív népességen belüli aránya.

Nagyon alacsony munkaintenzitású háztartások

Olyan háztartások, amelyekben a munkaképes korú (18 és 59 év közötti) felnőttek az előző évben teljes munkapotenciáljuk kevesebb mint 20 százalékát töltötték munkával.

Női és a férfikeresetek közti rés

A KSH által számított mutató azt mutatja meg, hogy a teljes munkaidőben alkalmazásban álló nők havi bruttó átlagkeresete hány százalékkal alacsonyabb, mint a teljes munkaidőben alkalmazásban álló férfiaké. Az Európai Unió által használt mutató (gender pay gap) a nők és a férfiak egy órára jutó bruttó átlagkeresete közötti különbségének aránya a férfiak egy órára jutó bruttó átlagkeresetéhez viszonyítva.

Nyílt tudomány

Nyílt irányvonalak mentén történő kutatás, beleértve a nyílt hozzáférésű publikációt, a kutatási adatok és a kapcsolódó forráskódok publikálását és az ezekkel történő kollaboratív munkát, valamint a nyílt forráskódú adatfeldolgozási eszközök fejlesztését és használatát.

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development)

Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet: párizsi székhelyű nemzetközi gazdasági szervezet, amelynek célja az, hogy segítse a tagállamok kormányait a lehető legjobb gazdasági és szociális politika kialakításában és értékelésében.

Okos-mezőgazdaság

Információs és adattechnológiák alkalmazása komplex gazdálkodási rendszerekben. A hangsúly az adatokhoz való hozzáférésen és az összegyűjtött információk intelligens felhasználásán van.

Okosváros

Olyan település, amely természeti és épített környezetét, digitális infrastruktúráját, valamint a területén elérhető szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát korszerű és innovatív információtechnológiák alkalmazásával, fenntartható módon, lakosainak fokozott bevonásával fejleszti.

Online platform

Olyan digitális szolgáltatás, amely elősegíti az interakciót az internetes felhasználók között, akik a szolgáltatáson keresztül lépnek kapcsolatba egymással.

Ökológiai gazdálkodás

Olyan termelési rendszer, amely fenntartja a talajok, ökoszisztémák és emberek egészségét. Visszas hatású kívülről bevitt anyagok helyett ökológiai folyamatokra, biológiai sokféleségre és a helyi körülményekhez igazodó körforgásokra épít. Az organikus mezőgazdálkodás egyesíti a hagyományt,

az innovációt és a tudományt, hogy javára szolgáljon a közös környezetnek, és hogy méltányos kapcsolatokat, valamint minden érintett számára jó életminőséget segítsen elő.

Ökológiai logó

Az EU ökológiai logója koherens vizuális identitást biztosít az Európai Unióban előállított biotermékeknek. Megkönnyíti a fogyasztók számára az ökológiai termékek azonosítását, és segíti a mezőgazdasági termelőket ezen termékek uniószerre történő forgalmazásában.

Ökológiai vagy biotermékek

Olyan növényi és állati eredetű élelmiszerek, takarmányok, alapanyagok, amelyeket jogszabályokban rögzített szigorú szakmai előírásokat betartva, a szakminisztérium által elismert ellenőrző szervezet felügyelete mellett állítottak elő.

Ökoszisztéma

A növények, állatok, mikroorganizmusok és a természetes környezet együtt élő, összetett és dinamikus egysége, amelynek részei egymásra utaltak.

Ökoszisztéma-szolgáltatás

Olyan előnyök, amelyeket az emberek az ökoszisztémáktól nyernek.

Öregedési index

A tizennégy éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (hatvanöt évesek és annál idősebbek) aránya.

PISA-mérés

Az OECD által szervezett PISA- (Programme for International Student Assessment) vizsgálat célja annak felmérése, hogy a tizenöt éves tanulók milyen mértékben rendelkeznek azokkal az alapvető ismeretekkel, amelyek a mindennapi életben való boldoguláshoz, a továbbtanuláshoz vagy a munkába álláshoz szükségesek. A mérést háromévente végzik három tudásterületen, melyek a szövegértés, a matematika és a természettudomány.

Platformalapú munkavégzés

E munkavégzés során a szolgáltatást nyújtó vagy fizetett munkát kínáló magánszemély vagy szervezet online platformon keresztül kerül kapcsolatba a szolgáltatást igénybe vevő vagy a munkát megvásárló személlyel vagy szervezettel. A platformok digitális hálózatok, amelyekben a tranzakciókat automatizált módon, algoritmusok mentén koordinálják.

PPS (Purchasing Power Standard)

Vásárlóerő-egység: mesterségesen képzett, közös átszámítási alapként alkalmazott pénznem, amelyben a nemzeti számlák aggregátumait (például aggregált fogyasztás, aggregált beruházás) fejezik ki az árszínvonal-különbségekhez való kiigazításkor a vásárlóerő-paritások használatával. Ez lehetővé teszi az eredmények összehasonlíthatóságát.

Precíziós gazdálkodás

Technológiai megközelítésű gazdálkodási menedzsment, mely magába foglalja mindazt, ami pontosabbá, optimalizáltabbá és kontrolláltabbá teszi a gazdálkodás gyakorlatát a növénytermesztésben és az állattenyésztésben.

Relatív jövedelmi szegénység

A medián ekvivalens jövedelem 60 százalékánál kevesebb jövedelemmel rendelkező háztartásokban élő személyek aránya.

Reziliencia

Rugalmas ellenállási képesség. Az egyén pszichés harmóniájának helyreállító képessége valamilyen jelentősebb lelki megterhelés vagy sérülés esetén. A humán területen használt fogalom a mérnöki fizikából származik.

Reziliens tanuló

Azon diák, aki kedvezőtlen háttere ellenére is oktatási sikereket ér el. A 2018-as PISA-mérés során azokat a tanulókat tekintették reziliensnek, akik saját országukban szocioökonómiai hátterük alapján az alsó negyedbe tartoztak, míg szövegértési teljesítményük alapján a felső negyedbe.

Súlyos anyagi depriváció

Azon személyekre használt kategória, akikre az alábbi kilenc problémából legalább négy jellemző: 1) hiteltörlesztéssel vagy lakással kapcsolatos fizetési hátralékuk van; 2) a lakás megfelelő fűtésének hiánya; 3) váratlan kiadások fedezetének hiánya; 4) kétnaponta hús, hal vagy azzal egyenértékű tápanyag fogyasztásának hiánya; 5) évi egyhetes, nem otthon töltött üdülés hiánya; 6) anyagi okból nem rendelkezik személygépkocsival; 7) anyagi okból nem rendelkezik mosógéppel; 8) anyagi okból nem rendelkezik színes televízióval; 9) anyagi okból nem rendelkezik telefonnal.

Szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek

Azon személyek, akik vagy a relatív jövedelmi szegénység, vagy a súlyos anyagi depriváció vagy a nagyon alacsony munkaintenzitás közül egyben vagy többen érintettek.

Szellemi tulajdon

Az alkotó elme által létrehozott, jogi védelem alatt álló egyedi szellemi alkotások, például találmányok, művészeti alkotások, kereskedelmi megjelölések stb.

Szubszidiaritás elve

A döntéseket és a végrehajtást a lehető legalacsonyabb szinten kell meghozni. A helyi (települési) szint esetében ez a közügyek helyi lakosokhoz való minél közelebbi intézését, végrehajtását jelenti.

Támogatási egyenérték

Az OECD 2018-tól bevezetett számítása a Hivatalos Fejlesztési Segítségnyújtás (ODA) meghatározásában, amely a támogatások – különösen a legkevésbé fejlett országoknak nyújtott minél kedvezőbb kölcsönök – „ajándékrészt” is figyelembe veszi. Az így meghatározott éves ODA pontosabban méri a donorállamok erőfeszítéseit.

Teljes foglalkoztatás

Az a munkaerőpiaci állapot, amikor minden munkaképes ember számára elérhető a munkába állás lehetősége a piacon általában elfogadott fizetés és munkakörülmények mellett, amennyiben szeretnének munkát vállalni (ez ténylegesen általában 3-6% közötti munkanélküliségi arányt jelent).

Termelőkenység

Egy gazdasági rendszer egységnyi erőforrás ráfordításával mennyi értéket tud előállítani.

Termelési tényezők

A javak előállításához szükséges erőforrások, amelyek tartósan rendelkezésre állnak, és nem szűnnek meg a termelés folyamán. Idetartozik például a munka, a természeti erőforrások, illetve az anyagi és a szellemi tőke.

Természetközeli állapot

Az az élőhely, táj, életközösség, amelynek kialakulására az ember – a természeteshez hasonlító körülményeket teremtve – kismértékben hatott, de a benne lejátszódó

folyamatokat többségükben önszabályozás jellemzi, és közvetlen emberi beavatkozás nélkül is fennmaradnak.

Tudásalapú gazdaság

Olyan termelési vagy szolgáltatási tevékenységekre épülő gazdasági modell, amelynek legfontosabb eleme a szellemi tevékenység mint termelési tényező és előállított termék a fizikai munka vagy a természeti erőforrások helyett.

Túlzott turizmus (overtourism)

A turisztikai célpontok fizikai, ökológiai, társadalmi, gazdasági, pszichológiai vagy politikai befogadási küszöbértékeinek meghaladása.

Uniós taxonómia

Egy egységes osztályozási rendszerben összegyűjtött technikai vizsgálati kritériumok összessége, melyek alapján megállapítható, hogy egy adott gazdasági tevékenység környezetvédelmi szempontból fenntartható-e.

5G

Az ötödik generációs mobilhálózat rövidítése, amely egy új, vezeték nélküli adatátviteli technológiát takar. Magasabb frekvencián működve sűrűbb adóhálózatot igényel, mint a korábbi technológiák. Minden korábbinál kevésbé terheli az akkumulátort hosszabb üzemidőt lehetővé téve, és egy időben sokkal több felhasználót képes ellátni.